KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.1.2016 r.
COM(2016) 3 final

2016/0008 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma zostać przyjęte w imieniu Unii Europejskiej podczas siódmej sesji międzyrządowego komitetu negocjacyjnego w sprawie rtęci i na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci w odniesieniu do tymczasowego i ostatecznego przyjęcia wytycznych, o których mowa w art. 8 ust. 8 i 9

Uzasadnienie

1. KONTEKST WNIOSKU

Unia Europejska (UE) oraz 26 państw członkowskich podpisało Konwencję z Minamaty w sprawie rtęci (zwaną dalej „konwencją")[1], która została wynegocjowana pod auspicjami Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) i przyjęta w październiku 2013 r. na konferencji pełnomocników w Kumamoto w Japonii[2].

Konwencja stanowi główne międzynarodowe ramy prawne, których celem jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed antropogenicznymi emisjami i uwolnieniami rtęci oraz związków rtęci (zwanych dalej „emisjami rtęci") do powietrza, wody i gleby. Dotyczy ona całego cyklu życia rtęci od wydobycia podstawowego do unieszkodliwiania odpadów rtęci.

Postanowienia art. 8 konwencji zobowiązują strony do kontrolowania oraz, o ile jest to wykonalne, ograniczania emisji rtęci do powietrza pochodzących ze źródeł punktowych należących do kategorii źródeł wymienionych w załączniku D do konwencji. Zgodnie z art. 8 ust. 2 lit. b) konwencji każda ze stron może regulować tylko część źródeł objętych daną kategorią źródła, pod warunkiem że regulowane źródła odpowiadają za co najmniej 75 % emisji z danej kategorii źródła.

Zgodnie z art. 8 ust. 4 konwencji strony stawiają wymóg, aby w przypadku wszystkich „nowych źródeł"[3] stosowano najlepsze dostępne techniki (BAT) i najkorzystniejsze dla środowiska praktyki (BEP). W przypadku „źródeł istniejących" strony kontrolują emisje rtęci do atmosfery za pomocą co najmniej jednego ze środków wymienionych w art. 8 ust. 5 konwencji, które to środki obejmują stosowanie BAT i BEP, ustanowienie celów ilościowych lub określenie dopuszczalnych wielkości emisji (ELV). Na podstawie art. 8 ust. 7 konwencji strony są także zobowiązane do utworzenia i prowadzenia wykazu emisji rtęci do powietrza ze źródeł regulowanych na mocy art. 8.

Aby pomóc stronom w wypełnianiu tych obowiązków, art. 8 ust. 8 i 9 konwencji stanowią, że Konferencja Stron Konwencji (COP) przyjmuje wytyczne dotyczące BAT i BEP, wsparcia udzielanego stronom we wdrażaniu środków określonych w art. 8 ust. 5 (w szczególności w ustalaniu celów ilościowych i dopuszczalnych wielkości emisji), dotyczące kryteriów, które strony mogą wprowadzić na mocy art. 8 ust. 2 lit. b), oraz metod sporządzania wykazu emisji.

Art. 8 ust. 10 zdanie drugie konwencji stanowi, że strony biorą te wytyczne pod uwagę przy wdrażaniu postanowień art. 8.

W tym kontekście Konferencja Pełnomocników konwencji utworzyła i upoważniła grupę ekspertów technicznych jako organ pomocniczy podlegający międzyrządowemu komitetowi negocjacyjnemu w celu opracowania wytycznych, o których mowa we wspomnianym art. 8 ust. 8 i 9. Celem konferencji jest umożliwienie COP decydowania w takich kwestiach na pierwszym posiedzeniu i wspieranie szybkich działań międzynarodowych mających na celu ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska przed antropogenicznymi emisjami rtęci do czasu

---

[1] Poświadczona kopia Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci jest dostępna pod adresem: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf

[2] Unia Europejska i dwadzieścia jeden państw członkowskich podpisało konwencję z Minamaty w dniu 10 października 2013 r., Chorwacja, Cypr, Łotwa i Polska – w dniu 24 września 2014 r., a Malta – w dniu 8 października 2014 r. Estonia i Portugalia nie podpisały wprawdzie konwencji, wyraziły jednak zamiar jej ratyfikowania.

[3] „Nowe źródło" oznacza źródło, którego budowę lub znaczącą modernizację rozpoczęto co najmniej rok po dacie wejścia w życie konwencji w odniesieniu do danej strony.

wejścia w życie konwencji[4]. W rezultacie grupa ekspertów przyjęła cztery dokumenty zawierające wytyczne opublikowane przez Sekretariat UNEP w dniu [XX/XX/XXXX][5], które muszą zostać zgłoszone do tymczasowego przyjęcia na siódmej sesji międzyrządowego komitetu negocjacyjnego (INC.7) w dniach 10–15 marca 2016 r. w Jordanii; należy przy tym pamiętać, że nie oczekuje się ich istotnych modyfikacji w okresie od tego tymczasowego przyjęcia do formalnego i ostatecznego przyjęcia przez Konferencję Stron Konwencji (COP).

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Grupa ekspertów technicznych spotkała się cztery razy w okresie od lutego 2014 r. do września 2015 r. Po przeprowadzeniu w ramach UNEP konsultacji społecznych w sprawie projektu wytycznych w lecie 2015 r. grupa ta przyjęła projekty krótko po swoim czwartym posiedzeniu w dniach 10–15 września 2015 r. w Sztokholmie.

Chociaż UE pracuje nad transpozycją do prawa unijnego oraz ratyfikacją konwencji, zobowiązania wynikające z wyżej wymienionego art. 8 ust. 4, 5 i 7, uzupełnione wytycznymi, o których mowa w art. 8, są ustanowione w kilku instrumentach prawnych UE. W szczególności przepisy dyrektywy 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych[6] wymagają, aby operatorzy instalacji objętych art. 8 konwencji stosowali odpowiednie środki w celu zapobiegania zanieczyszczeniom spowodowanym np. emisjami rtęci i wykorzystywali do tego BAT. Jeśli chodzi o obowiązek utworzenia i prowadzenia wykazu emisji rtęci oraz odpowiednią metodykę opisaną w proponowanych wytycznych, wykaz taki jest już ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 166/2006 w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń[7].

Dlatego tymczasowe przyjęcie wytycznych, a następnie formalne przyjęcie ich przez Konferencję Stron, nie będą miały dodatkowych skutków środowiskowych ani społeczno-gospodarczych w UE. Mogą jednak zachęcić państwa trzecie do zmniejszenia emisji rtęci do powietrza, które powodują zanieczyszczenie o charakterze transgranicznym w UE i przyczyniają się do zanieczyszczania globalnego łańcucha żywnościowego.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Z uwagi na to, że przepisy UE są zgodne z czterema proponowanymi wytycznymi, UE ma poprzeć je podczas INC.7, tak aby zostały one tymczasowo przyjęte, i aby wspierać ich jak najszybszą realizację oraz umożliwić oficjalne i ostateczne przyjęcie przez Konferencję Stron na jej pierwszym posiedzeniu.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Proponowana decyzja nie ma wpływu na budżet Unii.

---

4 UNEP(DTIE)/Hg/CONF/4, rezolucja 1, ustęp 10.

5 Teksty tych czterech dokumentów, w wersji sfinalizowanej przez grupę ekspertów technicznych powołaną przez Konferencję Pełnomocników i opublikowane przez Sekretariat UNEP w dniu [XX/XX/XXXX) są dostępne na stronie [...].

6 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych, Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

7 Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE, Dz.U. L 33 z 4.2.2006, s. 1.

2016/0008 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie stanowiska, jakie ma zostać przyjęte w imieniu Unii Europejskiej podczas siódmej sesji międzyrządowego komitetu negocjacyjnego w sprawie rtęci i na pierwszym posiedzeniu Konferencji Stron Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci w odniesieniu do tymczasowego i ostatecznego przyjęcia wytycznych, o których mowa w art. 8 ust. 8 i 9

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1 w związku z art. 218 ust. 9,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Unia jest stroną Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci[8] (zwanej dalej „konwencją").

(2) Art. 8 ust. 4 konwencji zobowiązuje strony do zapewnienia, aby w przypadku nowych źródeł punktowych należących do kategorii źródeł wymienionych w załączniku D stosowano najlepsze dostępne techniki i najkorzystniejsze dla środowiska praktyki w celu kontrolowania oraz, w miarę możliwości, ograniczania emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery.

(3) Art. 8 ust. 5 konwencji stanowi, że strony kontrolują i, o ile jest to wykonalne, ograniczają emisje rtęci i związków rtęci z istniejących źródeł punktowych należących do kategorii źródeł wymienionych w załączniku D, stosując jeden lub więcej spośród następujących środków: wykorzystanie najlepszych dostępnych technik oraz najkorzystniejszych dla środowiska praktyk lub ustanowienie wartości docelowych lub dopuszczalnych wielkości emisji lub strategii kontroli obejmującej wiele substancji zanieczyszczających lub wykorzystanie innych środków.

(4) Na mocy postanowień art. 8 ust. 7 konwencji wzywa się strony do utworzenia i prowadzenia wykazu emisji rtęci i związków rtęci do atmosfery.

(5) Art. 8 ust. 8 konwencji stanowi, że Konferencja Stron Konwencji na swoim pierwszym posiedzeniu przyjmuje wytyczne dotyczące najlepszych dostępnych technik i najkorzystniejszych dla środowiska praktyk, z uwzględnieniem wszelkich różnic pomiędzy nowymi a istniejącymi źródłami i z uwzględnieniem konieczności zminimalizowania wzajemnych powiązań pomiędzy różnymi komponentami środowiska, jak również wytyczne mające na celu wsparcie stron w wykonywaniu obowiązków wynikających z art. 8 ust. 5, w szczególności w określaniu celów i ustanawianiu dopuszczalnych wielkości emisji.

[8] Poświadczona kopia Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci jest dostępna pod adresem: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf

(6) Art. 8 ust. 9 konwencji przewiduje przyjęcie przez Konferencję Stron Konwencji, tak szybko jak to możliwe, wytycznych dotyczących kryteriów, które strony mogą opracować na podstawie art. 8 ust. 2 lit. b), decydując o zastosowaniu środków kontroli emisji rtęci i związków rtęci do powietrza wyłącznie do źródeł punktowych należących do danej kategorii źródeł wymienionej w załączniku D, pod warunkiem że kontrola obejmuje co najmniej 75 % emisji z danej kategorii źródła, a także przyjęcie wytycznych dotyczących metod, jakie należy zastosować do przygotowania wykazu emisji rtęci i związków rtęci.

(7) Art. 8 ust. 10 zdanie drugie konwencji stanowi, że strony biorą wytyczne pod uwagę przy wdrażaniu odpowiednich postanowień art. 8. Wytyczne takie będą miały zatem skutki prawne.

(8) Tekst proponowanych czterech wytycznych został opracowany przez grupę ekspertów technicznych powołaną i upoważnioną przez Konferencję Pełnomocników konwencji zgodnie z aktem końcowym z tej Konferencji, i oficjalnie opublikowany przez Sekretariat Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska w dniu [XX/XX/XXXX].

(9) Międzyrządowy komitet negocjacyjny konwencji powinien tymczasowo przyjąć cztery proponowane wytyczne na swojej siódmej sesji, która odbędzie się w dniach 10–15 marca 2016 r. w Jordanii, w celu wsparcia ich jak najszybszej realizacji oraz umożliwienia Konferencji Stron Konwencji ich formalnego przyjęcia na jej pierwszym posiedzeniu.

(10) Przepisy unijne, w tym dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych[9] oraz rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE[10], są zgodne z postanowieniami art. 8 konwencji, a proponowane wytyczne stanowią ich uzupełnienie.

(11) Należy zatem poprzeć proponowane wytyczne,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Na siódmej sesji międzyrządowego komitetu negocjacyjnego w sprawie rtęci Unia Europejska popiera tymczasowe przyjęcie wytycznych, o których mowa w art. 8 ust. 8 i 9 Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci, w wersji sfinalizowanej przez grupę ekspertów technicznych upoważnionych do tego celu przez Konferencję Pełnomocników konwencji oraz opublikowanej przez Sekretariat Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska w dniu [XX/XX/XXXX], w celu wsparcia ich jak najszybszej realizacji oraz umożliwienia Konferencji Stron Konwencji ich ostatecznego przyjęcia na jej pierwszym posiedzeniu. Unia Europejska opowiada się również za ostatecznym przyjęciem wytycznych.

Niewielkie zmiany wytycznych, zgodne z dorobkiem prawnym Unii, mogą zostać uzgodnione przez przedstawicieli Unii bez konieczności podejmowania przez Radę kolejnej decyzji.

---

[9] Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

[10] Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE, Dz.U. L 33 z 4.2.2006, s. 1.

Artykuł 2

Decyzja (decyzje) Konferencji Stron Konwencji z Minamaty w sprawie rtęci przyjmująca (przyjmujące) wytyczne zostaje (zostają) opublikowana (opublikowane) w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady
Przewodniczący